

**Таблиця 1 – Основні переваги та загрози впливу
транснаціональних корпорацій на економіку України**

Переваги	Загрози
Сприяють зростанню доходів державного бюджету за рахунок податків	Посилена експлуатація і встановлення зовнішнього контролю з боку ТНК
Покращення виробничої бази України, виробництво ТНК призводить до побудови нових підприємств або модернізації існуючих	Дестабілізація ситуації на ринку праці через те, що заробітна плата працівників ТНК перевищує заробітну плату працівників національних компаній
Сприяють появі нових робочих місць в Україні	Більшість ТНК використовують Україну як сировинну базу
Сприяють прискоренню прогресу, створюючи конкурентне середовище для місцевих компаній	Представники приймаючої країни не допускаються до участі в проведенні НДДКР
Підвищення прозорості бізнесу ТНК	Тиск на органи влади з метою лобіювання своїх інтересів
ТНК відіграють важливу роль в поширенні міжнародних стандартів	ТНК уникають сплати податків шляхом внутрішнього переливу капіталу в країни з нижчим рівнем оподаткування
Прискорення науково-технічного прогресу, імпорт технологій дозволяє покращити якість, підвищити конкурентоздатність	Виснаження природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища в ході здійснення виробничої діяльності

ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЙТИНГІВ

Ковальов М.М., гр. МEB-19м

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.І. Помінова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

В епоху інформглобалізації домінують рейтингові дослідження глобального рівня. В сучасному інформаційному полі присутня велика кількість рейтингів, які можна поділити на групи за кількома критеріями.

Наприклад, за рівнем узагальнення даних можна виділити:

- комплексні рейтинги (наприклад, Індекс конкуренто-спроможності країн світу, Індекс економіки знань, Глобальний індекс

інновацій, Індекс інклюзивного розвитку, Індекс глобальної конкурентоспроможності та ін.);

- фрагментарні рейтинги (наприклад, Індекс ефективності національних систем освіти Рейтинг національних систем вищої освіти, міжнародні рейтинги університетів, Рейтинг «TOP-100 глобальних компаній інноваторів» та ін.)

За суб'єктом розробки рейтингів можна виокремити:

- рейтинги, розроблені міжнародними організаціями наддержавного рівня (наприклад, Індекс економіки знань (розробник Світовий банк), Індекс розвитку ІКТ (Міжнародний Союз Електрозв'язку) та ін.);

- рейтинги, розроблені національними організаціями певних країн або за їх участі (наприклад, Індекс інформаційного суспільства (Міжнародна дослідницька та консалтингова компанія IDC (США)), Індекс ефективності національних систем освіти (Британська компанія Pearson), Індекс мережевої готовності (Всесвітній економічний форум та Міжнародна школа бізнесу INSEAD (Франція)).

Більшість комплексних глобальних індексів розраховано за участі найвідоміших міжнародних організацій (Міжнародний Союз Електрозв'язку (ITU), Світовий банк, Всесвітній економічний форум, ООН), що викликає більшу довіру з боку користувачів інформації. Участь національних суб'єктів в рейтинговій діяльності (англійська компанія PEARSON розраховує індекс ефективності національних систем освіти, Рейтинг національних систем вищої освіти розраховується за методикою Інституту прикладних економічних і соціальних досліджень Університету Мельбурна, міжнародний рейтинг університетів світу ARWU складається Шанхайським університетом Цзяо Тун), уможливує прояви суб'єктивізму в процесі отримання результатів.

Найбільш вагомими глобальними рейтингами, що характеризують розвиток економік світу є: Індекс глобальної конкурентоспроможності (GCI), Індекс конкурентоспроможності країн світу (World Competitiveness Yearbook), Глобальний індекс інновацій (GII), Індекс інклюзивного розвитку (IDI) та інші.

В багатьох глобальних рейтингах присутня експертна складова. Наприклад, із 331 параметру Індеса конкурентоспроможності країн світу 116 розраховано на основі експертної оцінки, а в Індесі мережевої готовності таких 60%. Використання в процесі розрахунку індексу конкурентоспроможності країн світу за методикою IMD значної частки даних експертного опитування, і значно меншої їх частки - при обчисленні Індеса глобальної конкурентоспроможності

WEF, призводять до різних результатів. Експертне оцінювання рейтингу IMD вивело Ірландію, Данію, Люксембург і ОАЕ у ТОП-10, хоча вони відсутні в десятці найкращих конкурентоспроможних економік за версією WEF. Це доводить, що наявність експертного оцінювання в процесі рейтингування завжди нерозривно пов'язана з проблемами об'єктивності, компетентності, уникнення впливу емоційних та психологічних факторів тощо.

З моменту перетворення рейтингування на самостійний вид бізнесу і зростання ролі економічних стимулів в рейтинговому процесі значно збільшилися прояви навмисного маніпулювання в рейтинговій діяльності. Сучасні найвідоміші рейтингові агентства стали частиною глобальної економіки і пов'язані з фінансовими інститутами Уолл-Стріт. Хоча, як стверджує Standard&Poors, рейтингові агентства напряму не приймають участь в операціях на ринку капіталу, що дає підстави інвесторам та емітентам вважати їх думку неупередженою та незалежною, на практиці – складання рейтингів оплачується або емітентом, що подав заявку на присвоєння рейтингу, або передплатниками. Наприкінці ХХ ст. деякі рейтингові агентства, серед яких Moody's, Fitch, Standard & Poor's (S&P), залежні від доходів компаній, які були об'єктом їх аналізу, давали клієнтам рекомендації щодо купівлі цінних паперів в ситуації, коли реальне положення емітентів диктувало інше - «утриматися» або навіть «продавати», що призвело до значних фінансових збитків користувачів даної рейтингової інформації.

Отже, споживачам результатів рейтингів (міжнародним інституціям, органам влади, бізнес-структурам тощо) потрібно завжди враховувати обмеження інформації, що фігурує в рейтингах.

ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Лобунець А.В., гр. МЕН-19М

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.А. Кулініч**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Сучасний аналіз розвитку ринку логістичних послуг в Україні доводить, що вітчизняний логістичний менеджмент перебуває на етапі формування галузі, суттєво поступаючись країнам Європейського союзу. Однак, за останні чотири роки на вітчизняному ринку логістичних послуг сталася якісна зміна економічного мислення: